

Campus per la Pau

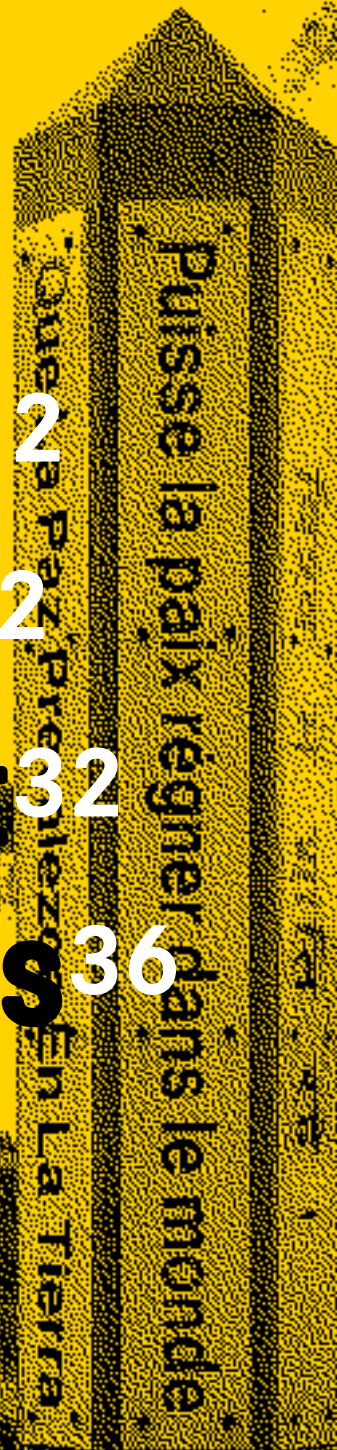
La universitat
de les ONG⁰⁴

Escola Virtual
de Cooperació¹²

Conflictologia²²

EcoUniversitat³²

Cibervoluntaris³⁶

Campus per la Pau

Cooperació, desenvolupament, sostenibilitat

El campus que la UOC posa a disposició de les ONG i les iniciatives solidàries

Els nostres objectius:

- Contribuir als processos de pau.
- Promoure els drets humans.
- Proporcionar ajuda humanitària en situacions d'emergència.
- Vetllar per la sostenibilitat del planeta.
- Facilitar l'alfabetització i l'accés al coneixement.
- Promoure l'ús de les TIC en l'àmbit de la cooperació.

Els nostres mitjans:

- Proposem una àmplia oferta formativa en línia: estudis reglats a través de l'Institut Internacional de Postgrau, cursos de capacitació a mida per a ONG i programes d'extensió universitària liderats per ONG.
- Proporcionem un espai virtual a les entitats sense finalitat de lucre.
- Gestionem projectes per allotjar oficines virtuals i accions solidàries.
- Liderem el voluntariat virtual universitari.

Estem oberts a acceptar propostes de formació virtual d'ONG, institucions públiques, organitzacions, universitats i qualsevol entitat sense finalitat de lucre.

www.campusperlapau.org
www.uoc.edu
cooperació@uoc.edu
+34 93 253 57 00 / 93 253 57 64

Aquest codi QR conté l'enllaç de l'àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat de la UOC. Per a més informació sobre els codis QR, visiteu: http://es.wikipedia.org/wiki/Codigo_QR

La universitat humanitària

Eduard Vinyamata,
director del Campus per la Pau i director acadèmic de l'Àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat de la UOC.

El Campus per la Pau de la UOC es va crear amb el propòsit de contribuir a la pau i a la solidaritat amb les persones i societats menys afavorides i promoure la cooperació al desenvolupament, l'ajut humanitari i la sostenibilitat. Partint dels principis ètics bàsics de respecte dels drets humans i la Carta de la Terra, el nostre objectiu implícit és oferir una formació que permeti l'autonomia de les persones i que les capaciti per resoldre els seus problemes, defensar sense violència els seus drets, conèixer pacíficament i prosperar respectant el medi ambient i els altres.

Eduquem virtualment per solucionar problemes i reptes de caràcter humanitari i formem formadors arreu del món amb la finalitat d'aportar solucions concretes i pragmàtiques a necessitats específiques de persones i col·lectius en situació de risc o marginació, en tots els àmbits del coneixement científic i tecnològic. Actuem en aliança amb altres universitats, ONG, institucions governamentals de caràcter humanitari, fundacions i tota mena d'organitzacions privades i públiques amb coincidència d'objectius i principis ètics que disposin de xarxes distributives massives i de capacitat d'actuació amb els darrers destinataris de l'ajut.

Oferim formació universitària reglada i capacitació en cooperació al desenvolupament a través de l'Escola Virtual de Cooperació. Impulsem l'educació ambiental amb l'EcoUniversitat, i promovem els estudis de pau i de resolució de conflictes per mitjà de la Xarxa d'Universitats de Pau. En tots tres àmbits, organitzem trobades internacionals d'experts per establir plans estratègics i tàctics comuns, potenciar xarxes operatives de difusió del coneixement i publicar continguts innovadors.

Col·laborem amb organitzacions del prestigi de Creu Roja, Enginyeria Sense Fronteres, Amnistia Internacional, Gaia Education, Unitar, PNUD o l'Oficina Mundial del Moviment Escolta. Tenim acords amb universitats d'arreu, africanes, d'Amèrica Llatina i d'Àsia, i amb organismes internacionals. La formació que oferim engloba més de tres mil estudiants, més de dos-cents professors i centenars de matèries en tots els àmbits del coneixement.

La formació universitària acostuma a regir-se per lleis en els primers nivells educatius i pel mercat en l'àmbit dels postgraus. Des del Campus per la Pau ens regim per criteris i ideals humanitaris. Som la Universitat Humanitària, la Universitat de les ONG, la Universitat de la Pau.

+ info:

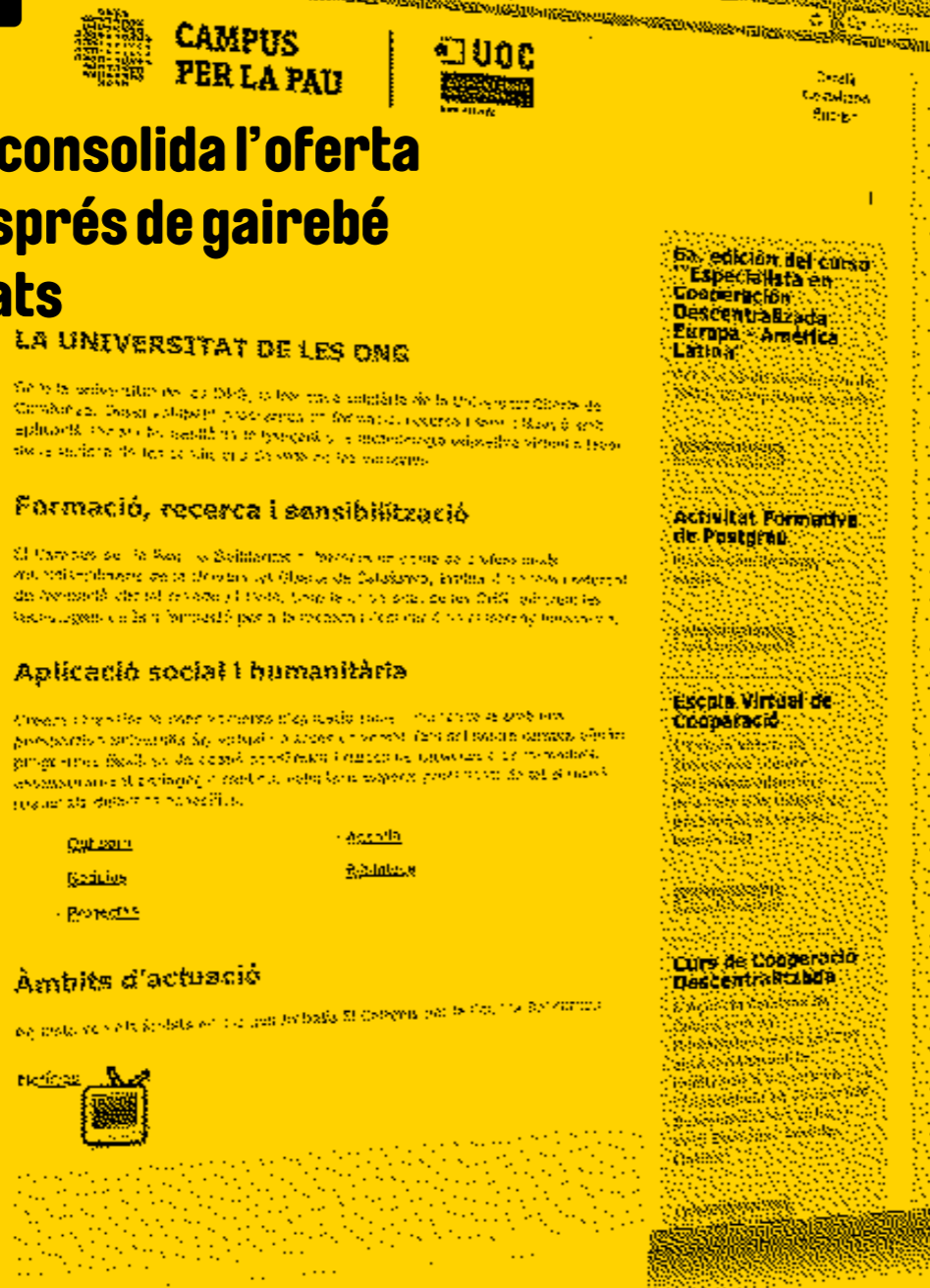
Àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat
www.youtube.com/watch?v=H8m7NUGQCE

Les TIC, al servei de la cooperació

El Campus per la Pau consolida l'oferta formativa virtual després de gairebé una dècada d'activitats

1
La universitat de les ONG
→

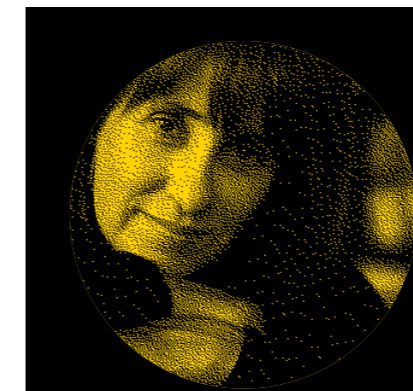
La Universitat Oberta de Catalunya va crear el Campus per la Pau, la Cooperació, el Desenvolupament i la Sostenibilitat el 2000, coincidint amb l'Any Internacional per la Cultura de la Pau de la Unesco. L'objectiu era posar la metodologia i el coneixement generat per la UOC al servei de la pau, els drets humans, l'ajut humanitari, la sostenibilitat i l'alfabetització. Es tractava, en definitiva, de contribuir a millorar les condicions de vida de les poblacions més desfavorides per mitjà del coneixement científic i tècnic i l'educació virtual.

El director del Campus per la Pau, Eduard Vinyamata, recorda el primer que li va venir al cap quan l'aleshores rector de la UOC, el doctor Gabriel Ferrater, li va encarregar de crear la nova àrea de cooperació dins la universitat. "Havia estat uns anys enrere en un camp de refugiats prop de Mostar", explica, "i allà vaig començar a pensar com les noves tecnologies podien millorar les condicions de vida de les persones que viuen situacions crítiques". La possibilitat de treballar-

hi des de la virtualitat de la UOC va convertir aquell somni en una realitat.

Pràcticament una dècada després de crear-se, el Campus per la Pau és una institució consolidada. Col·labora amb una vintena d'entitats, ONG i institucions, espanyoles i internacionals, i de la trentena d'estudiants inicials, en va passar a tenir un total de 3.342 el 2008. Les previsions per al 2009 són a l'alça. Inclouent-hi l'ensenyament reglat, prop de 5.000 estudiants hauran cursat alguna de les més de 100 assignatures que imparteixen uns 200 professors.

El model d'innovació del Campus per la Pau ha estat reconegut per la Global University Network for Innovation, una xarxa internacional d'universitats que en valora la tasca de servei públic. La filosofia de cooperació de la UOC no és anar al territori que ho necessita i construir-hi infraestructures, sinó facilitar la transferència de coneixement perquè les mateixes societats destinatàries puguin solucionar els seus problemes. →

Compartir el coneixement

Fa deu anys, quan la UOC ja estava consolidada a Catalunya i va començar la seva expansió al món, l'aleshores rector Ferrater va nomenar Eduard Vinyamata delegat seu per tirar endavant el Campus per la Pau. Sabiem ja que oferir formació universitària per internet era possible i que ja podíem plantejar-nos posar la universitat i el seu campus virtual al servei de la pau, la cooperació, la sostenibilitat i la resolució de conflictes; posar el coneixement científic i tecnològic que generàvem a disposició de les persones i les societats i, en especial, d'aquelles excloses del benestar i del progrés, de la justícia social, dels drets humans més fonamentals i de la llibertat.

El món estava en crisi abans de la crisi econòmica global. Guerres, genocidis, canvi climàtic, epidèmies i pandèmies, mortalitat infantil... Només a tall d'exemple: segons la Unicef, cada dia moren 30.000 infants menors de cinc anys a causa de la pobresa, i, d'alguna manera, de la ignorància. Seria com si caiguessin cada 24 hores 132 avions Airbus, com el que es va estavellar aquest any en aigües de l'Atlàntic, plens de criatures. El 70% d'aquests nens i nenes moren per malnutrició o malalties i infeccions fàcilment tractables al Primer Món.

Avui, quasi una dècada després, el Campus per la Pau de la UOC du a terme activitats de cooperació al desenvolupament i ha fet de l'educació virtual una eina per solucionar problemes humanitaris reals i concrets, des d'un plantejament pragmàtic i en relació directa amb universitats, ONG i administracions públiques locals. És un concepte de col·laboració que inclou escoltar les necessitats de l'altre i treballar conjuntament per solucionar problemes. Escoltar i actuar col·laborativament, mai unilateralment. La UOC demostra amb el Campus per la Pau que les TIC són una esperança perquè el coneixement sigui accessible a tothom, i que les noves tecnologies, a més a més, permeten una cosa tan important com és aprendre a compartir-lo.

Imma Tubella,
rectora de la Universitat Oberta de Catalunya

“Es tracta d’oferir formació per solucionar problemes humanitaris reals i específics, viure en salut, conviure en pau i fer respectar els drets fonamentals”, subratlla Vinyamata. Un bon exemple n’és el curs de nutrició d’emergència; el de part natural que es promou al Perú, on la mala postura de la mare mentre dóna a

El model del Campus per la Pau ha estat reconegut per la Global University Network for Innovation, que valora la tasca de servei públic

llum és una de les causes de mort de nounats, i el projecte que preveu formar famílies camperoles al Paraguai, Bolívia i altres països llatinoamericans.

Tot i que la principal activitat del Campus és la formació, la voluntat és convertir-se en una xarxa de serveis d’ajuda a ONG i personal humanitari: un espai virtual interactiu que englobi tota la informació, els serveis i els contactes que els puguin ser d’utilitat. Entre els projectes de futur hi ha crear un banc d’informació sobre subvencions o fons d’inversió ètics; un hospital virtual que reculli recursos sobre medicina d’emergència, o una escola que obri les portes a l’educació i el coneixement facilitant eines d’alfabetització en diverses llengües.

Socis privilegiats

L’oferta formativa de l’àrea de Cooperació Humanitària, Pau i Sostenibilitat de la UOC es regeix també per criteris humanitaris. Els cursos que engloba són de formació reglada i d’extensió universitària. Alguns són propis, com els de conflictologia, capacitació digital o formació de formadors virtuals, però bona part de l’oferta es du a terme amb altres entitats, institucions, universitats i ONG, que aporten els seus coneixements i

L’àrea de Cooperació de la UOC combina l’ensenyament reglat amb cursos d’extensió universitària

materials didàctics i aprofiten la plataforma tecnològica i pedagògica de la UOC.

La formació reglada –cursos de postgrau i màsters– s’imparteix des de l’Institut Internacional de Postgrau, i engloba els estudis d’Acció humanitària, Dependència, Conflictologia, Gestió d’entitats no lucratives, En-

ginyeria aplicada a la cooperació i Dret internacional humanitari. Els cursos d’extensió universitària es duen a terme des del Campus i es financen entre la UOC i les entitats promotores amb l’objectiu que siguin gratuïts o molt econòmics. Durant el 2008 se’n van impartir 84, i 42 fins al maig del 2009.

El ventall d’organitzacions que col·laboren amb la UOC és molt ampli i divers. La Creu Roja Espanyola va ser la primera que va utilitzar la plataforma de formació virtual de la UOC, seguida d’Enginyeria Sense Fronteres i Unicef. També Amnistia Internacional, Turisme Justo o la Federació Catalana de Voluntariat Social, que agrupa 45 organitzacions que treballen en l’àmbit social, ofereixen formació virtual a través de la UOC.

El Campus col·labora també amb organitzacions de països tercers, amb les quals du a terme formació en diferents temàtiques, des del voluntariat social i primers auxilis fins a projectes d’abastiment d’energia en zones rurals. És el cas d’Alianza ONG, una iniciativa de la Universitat de Michigan que agrupa organitzacions de la societat civil del Carib i Amèrica Llatina, o el del

La voluntat és esdevenir una xarxa virtual de serveis i recursos per a ONG i personal humanitari

projecte Universitat Paz Urbana (UPU) que es du a terme amb l’organització equatoriana Ser Paz per formar quadrillers perquè abandonin les armes.

Els acords s’estenen també a altres universitats, amb les quals es duen a terme projectes d’alfabetització i desenvolupament per donar resposta a problemes humanitaris concrets. Amb la Universitat UniMinuto de Bogotà, per exemple, es formaran fins a 80.000 dones colombianes en aspectes destinats a millorar les seves condicions de vida: nutrició, higiene, capacitació laboral o defensa dels drets com a persones. El Campus també ha tancat aquest any un conveni ambiciós amb la Universitat Virtual Africana, que aplega una cinquantena d’universitats del continent, amb el doble objectiu de superar la pobresa i resoldre conflictes.

La Diputació de Barcelona i l’Ajuntament de Cuautitlán Izcalli, a Mèxic, són dues organitzacions governamentals que també han utilitzat la plataforma del Campus per la Pau. La Diputació va formar el 2008 241 persones en el curs Liderar en clau de gènere i 98 en el de Cooperació descentralitzada, que va impartir a través del seu Observatori. El consistori mexicà ofereix als seus funcionaris un postgrau de Convivència i desen-

Cursos del Campus per la Pau

Propis

Ensenyar en la virtualitat
Formació d’autors de l’Escola Virtual de Cooperació

Amb Creu Roja

Gestió del voluntariat
Primers auxilis
Formació en cooperació internacional
Explorem el dret internacional humanitari
Ocupació per a col·lectius vulnerables
Intermediació laboral amb col·lectius vulnerables
Enfocament del marc lògic a la cooperació internacional
Operadors per atenció bàsica a les persones grans
Planificació de projectes socials
Habilitats socials
Intervenció social i prostitució
Gestió de la diversitat a l’entorn empresarial
Treball en grup

Amb Enginyeria Sense Fronteres

Projectes d’abastament d’energia a zones rurals

Voluntariat, cooperació i tecnologia per al desenvolupament humà

Amb Amnistia Internacional

Educació per a la ciutadania i drets humans

Amb l’Ajuntament de Cuautitlán Izcalli

Postgrau de Convivència i desenvolupament de la vida municipal

Amb Eco-union

Ecologia urbana i canvi climàtic
Mobilitat urbana sostenible
Bioconstrucció i materials sostenibles
Nova cultura i gestió sostenible de l’aigua

Amb Ecoserveis

Eficiència energètica i energies renovables.
Respostes domèstiques al canvi climàtic
Biocarburants i sostenibilitat
Activisme antinuclear

Amb Gaia Education

Disseny per a la sostenibilitat

Amb Gaia Tasiri

Introducció a la permacultura

Amb l’Observatori de la Diputació de Barcelona

Cooperació descentralitzada

Amb la Diputació de Barcelona

Liderar en clau de gènere

Amb Turisme Justo

Turisme responsable: cooperació pel desenvolupament

Amb OMT-Themis

Turisme i cooperació internacional per al desenvolupament

Amb la Federació Catalana de Voluntariat Social

Curs bàsic de voluntariat social

Amb Alianza ONG

Postgrau de Gestió de màrqueting i noves tecnologies de la informació en l’àmbit de les organitzacions socials sense finalitat de lucre

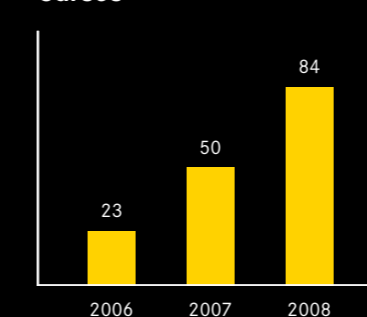
Amb Projecte UPU

Primers auxilis

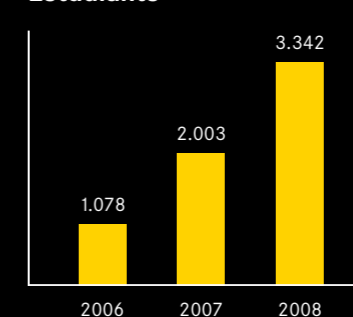
Cursos impartits el 2008, en castellà, català i/o anglès.

+ cursos, + estudiants, + entitats

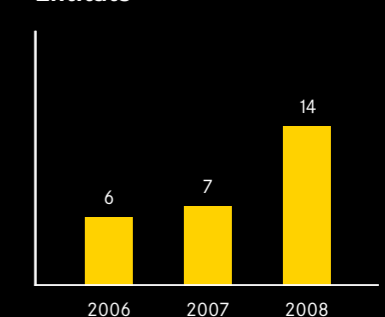
Cursos

Estudiants

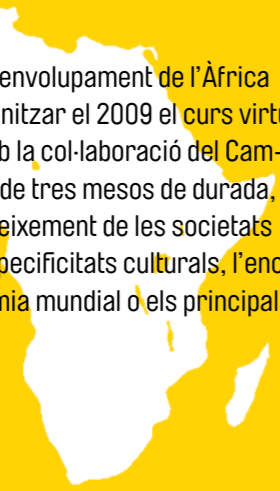

Entitats

Comprendre Àfrica

L'ONG Amics per al Desenvolupament de l'Àfrica Negra (ADANE) va organitzar el 2009 el curs virtual Comprendre Àfrica amb la col·laboració del Campus per la Pau. El curs, de tres mesos de durada, va aprofundir en el coneixement de les societats africanes, les seves especificitats culturals, l'encaix del continent a l'economia mundial o els principals problemes sanitaris.
www.adane.org

Pròximament... Oficina Mundial de l'Escoltisme

El moviment escolta aplega 28 milions de persones a 160 països diferents. Per difondre els principis propis de l'escoltisme, l'Oficina Mundial del Moviment Escolta ha escollit la plataforma del Campus per la Pau, des d'on oferirà en línia els cursos que ja està fent presencialment. Es tracta de mòduls sobre la natura, la pau i el compromís amb la comunitat, sigui el barri, la ciutat o el país. L'Oficina Mundial ha preparat el material educatiu pensant en els caps dels escoltes però el curs està obert a qualsevol que hi estigui interessat. L'ensenyament s'impartirà en anglès i en castellà i vol arribar a ser un màster oficial. El novembre de 2009 es fa el primer pas. Vint alumnes del moviment escolta es prepararan per fer de consultors seguint el curs de formació de formadors virtuals del Campus per la Pau.
www.scout.org/es

volupament de la vida municipal. En col·laboració amb l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat i la Fundació La Caixa es posa en marxa la tardor del 2009 un projecte de formació virtual adreçat a la població amb més risc d'exclusió del districte de Collblanc - la Torrassa.

Pel que fa a sostenibilitat i medi ambient, el Campus per la Pau col·labora amb Eco-union, una associació de professionals que ofereix serveis d'ecologia aplicada; Ecoserveis, una entitat sense ànim de lucre integrada per enginyers i altres professionals del medi ambient; Gaia Education, un consorci internacional d'educadors d'ecoviles; el moviment Slow Food; l'ONG Turismo Justo, o l'Acadèmia de Permacultura, entre d'altres.

+ info:

Creu Roja
www.creuroja.org

Enginyeria Sense Fronteres
www.catalunya.isf.es

Amnistia Internacional
www.es.amnesty.org

Turismo Justo
www.turismojusto.org

Federació Catalana de Voluntariat Social
www.federacio.net/ca

Alianza ONG
www.wdi.umich.edu/ResearchInitiatives/SocialEnterprise/AlianzaONG

Universidad UniMinuto
www.portal.uniminuto.edu

African Virtual University
www.avu.org

Diputació de Barcelona
www.diba.es

Observatori de la Diputació de Barcelona
www.observ-ocd.org/Equipo.asp

Ajuntament Cuautitlán Izcalli
www.cizcalli.gob.mx/int_v3/layout.php

Eco-union
www.eco-union.org

Ecoserveis
www.ecoserveis.net

Gaia Education
www.gaiaeducation.org

Collblanc - la Torrassa: Aprendre a conviure

La formació virtual pot contribuir a millorar les condicions de vida de les persones en risc social. Aquest és el punt de partida del Projecte de formació integral: aprendre a conviure que l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, l'Obra Social de la Caixa i la Universitat Oberta de Catalunya han posat en marxa en el districte Collblanc - La Torrassa. "L'objectiu és donar-los eines per gestionar els seus problemes i ensenyar-los a aprofitar els recursos socials i educatius que tenen a l'abast", explica Carme Benito, responsable de l'Oficina de Plans Integrals de l'Hospitalet de Llobregat. El projecte s'ha dut a terme en tres fases i té com a destinataris col·lectius molt concrets, com les dones i els joves que tenen dificultats per accedir al món laboral, la gent gran o les persones immigrades. En una primera etapa, es va fer una recerca sociològica, que va analitzar les necessitats dels col·lectius més desfavorits en àmbits com la convivència, el coneixement del català i el castellà, l'accés al mercat laboral i l'ús dels recursos socials disponibles. En una segona etapa, la UOC va coordinar el procés d'autoria i de producció dels materials educatius.

La tercera, la formativa, ha arrencat la tardor de 2009. Hi ha, en total, prop de deu cursos, d'una durada

d'entre 75 i 150 hores, que es faran a través de la plataforma de la UOC. L'oferta, en català i castellà, posa l'accent en la capacitació digital i serveis públics, però també s'hi inclouen altres cursos en format digital, com un curs de resolució de conflictes a l'escola, guies pràctiques d'autoocupació i de formació i inserció laboral d'adults, manuals per trobar un habitatge, un curs sobre els drets bàsics dels ciutadans o sobre la seva relació amb les administracions públiques, i un mòdul sobre llengua i cultura catalanes que s'ha fet en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística. A cada curs, hi correspon una aula de 10 a 20 estudiants. La finalitat és enfortir la xarxa social i capacitar els veïns del barri perquè aprofitin els recursos existents a internet.

La formació es fa en un centre ocupacional del districte, amb equipaments perquè els qui no tenen ordinador puguin seguir els cursos d'autoaprenentatge digital sense problemes. Els estudiants disposen de professors virtuals però també de monitors presencials que els ajuden a introduir-se en l'ús de les TIC.

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat:
www.l-h.es

Marroc: Alfabetització digital i transferència de metodologia

La UOC ha dut a terme un projecte d'alfabetització i transferència de metodologia d'aprenentatge destinat a introduir les TIC en l'àmbit de l'educació del Marroc. El projecte, d'una durada de tres anys, va arrencar el 2005 amb la Universitat Abdelmalek Saadi, de Tetuan. Es van formar a distància mig centenar de professors universitaris, així com personal docent no administratiu. / Universitat Abdelmalek Saadi:

www.uae.ma

República Dominicana: Enfortir la societat civil

El Campus per la Pau va engegar el 2007 amb la Pontificia Universidad Católica Madre y Maestra (PUCMM) de la República Dominicana el projecte de formació "Viure, conviure i sobreviure", que té per objectiu enfortir la societat civil local. El projecte inclou el disseny de cursos virtuals a mida en àmbits com l'alfabetització, la salut i la convivència, adreçats a dos col·lectius diferents: professors i població marginada o en risc. / Pontificia Universidad Católica Madre y Maestra:

www.pucmm.edu.do